

Josef Hubáček

Autor: Karolína Löffelmannová

Škola: Gymnázium Jindřicha Šimona Baara

Adresa školy: Pivovarská 323, Domažlice, 344 42, Plzeňský kraj

Datum: 29. 4. 2014

Konzultant: Mgr. Marie Johánková

Josef Hubáček

(17. 10. 1909 – 9. 4. 1988)

Obsah

➤ Úvod	4
➤ Rodina a učení	5
➤ Akrobacie	5
➤ Hubáček součástí akrobatického týmu	6
➤ „Král“ Hubáček a konec jeho akrobacií	7
➤ Na počátku 2. světové války	7
➤ Emigrace	7
➤ 2. světová válka	8
➤ Události roku 1940	8
➤ Velká Británie	9
➤ Bitva o Británii	10
➤ Z učitele dopravním letcem	10
➤ Setkání s W. Churchillem a rodáky ze Kdyně	11
➤ Návrat do rodné vlasti	11
➤ Události roku padesátého – „vyhoštění“ z Prahy	12
➤ Ke konci znamenitého života	12
➤ Závěrem	13
➤ Příloha č. 1 – vyznamenání	14
➤ Příloha č. 2 – „Plukovník v. v. in memoriam“	15
➤ Příloha č. 3 – fotografie	16
➤ Zdroje/prameny	20

Úvod

Josefa Hubáčka jsem si vybrala, jakožto pro mě ctěnou osobnost, která by měla být veřejně známou, a proto se pokusím v této práci napsat, kdo vlastně tento člověk byl a co za svůj pestrý život dokázal.

Rodina a učení

Narodil se 17. října 1909 ve Kdyni. Jeho otec, válečný invalida z 1. světové války, pracoval v trafice, matka se starala o domácnost a pět dětí. Mladý Josef byl zručný, a tak ho otec dal vyučit strojním zámečníkem v přádelně ve Kdyni (1925 – 1927). Zde pracoval po vyučení jeden rok jako tovaryš.

Akrobacie

K prvnímu říjnu roku 1928 byl Josef Hubáček na vlastní žádost přijat, jako osmnáctiletý, do Vojenské školy leteckého dorostu (oddílu pilotů v Prostějově). Ještě v roce 1928 zde byl vycvičen jako pilot. Svůj první sólový let absolvoval v květnu 1929.

Poté, co dokončil školu, byl 1. října 1930 povolán jako stíhací pilot v hodnosti svobodníka k 32. letce Leteckého pluku 1 TGM v Chebu. Zde jako nový pilot nacvičoval akrobacii ve skupinách, orientační lety, přelety, navigaci, nálety na pozemní cíle. Byly zde ale obvyklé i služby (např. držení stráže, výcviky nováčků aj.).

Když Hubáček navštěvoval stíhací kurz v Chebu, všimli si František Novák (vedoucí výcviku letců) a Petr Široký (instruktor) jeho nadání pro akrobacii. Společně začali nacvičovat akrobacie ve skupině.

V roce 1931 se zúčastnil výcviku ve střelbě (v Malackách, Slovensko), kde se učil leteckým soubojům, bombardování cílů a střílení na rukáv.

Prvního října roku 1933 byl přidělen jako pilot a učitel létání ke cvičné letce Leteckého Pluku 1 TGM do Kbel u Prahy. Zde létal hlavně na dvouplošné stíhací Avii B-21 a B-33.

Také si zvýšil kvalifikaci v kurzu nočních letů a létání podle přístrojů u Leteckého pluku 5.

V roce 1934 byl povolán do nově založené vojenské školy vysoké akrobacie jako učitel. Spolu s ním zde byli i jeho společníci František Novák (nový náčelník školy) a Petr Široký (zástupce náčelníka).

Jako zkušební pilot u Vojenského technického a leteckého ústavu

(VTLÚ) v Praze Letňanech byl od dubna do konce srpna 1935. 31. srpna 1935 byl přidělen k 43. stíhací letce u Leteckého pluku 1 TGM v Praze – Kbely. Této letce velel por. František Novák. Zde Hubáček létal na Avii B-534.

Hubáček součástí akrobatického týmu

V roce 1935 aeroklub v Praze pořádal letecký den. Fr. Novák připravoval kromě své sólové akrobacie také skupinovou. Novák měl jen tři letce, ale pro představení bylo potřeba pěti lidí, proto byli vybráni dva nejlepší piloti ze stíhací perutě – Josef Hubáček a Ota Hess.

Toto vystoupení mělo velký úspěch. Za vynikající výkon byla skupina oceněna pochvalou.

Kromě dalších závodů v Československu se nově vytvořená skupina s Josefem Hubáčkem zúčastnila také závodů v Rumunsku (ještě v roce 1935), olympiády v Berlíně (r. 1936), předvádění letecké akrobacie v Sovětském svazu a mezinárodních leteckých závodů v Curychu.

Na závodech ve švýcarském Curychu v roce 1937 naše letectví ještě nebylo tolik známé, ale již v sólové akrobacii se naši piloti umístili na nečekaných stupních – Novák byl druhý, Široký třetí a Hubáček čtvrtý. Na konci závodů naši skupinu čekala nejdůležitější disciplína – skupinová akrobacie. České trio (Novák, Široký, Hubáček) obsadilo první místo!

Josef Hubáček chtěl stále zvyšovat svoji odbornou kvalifikaci, a tak v létě 1937 ještě vychodil školu pro rotmistry letců z povolání. Po dokončení této školy byl jmenován rotmistrem letectva.

„Král“ Hubáček a konec jeho akrobacií

Vrchol sportovní kariéry Hubáčkoví zajistilo první místo v závodech, které se konaly v Praze roku 1937. Právě zde se stal pro ten rok „králem vzduchu“.

28. února 1938 byl na vlastní žádost propuštěn z činné vojenské služby a odešel do zálohy. Byl přijat jako pilot ČSA, zde společně sloužil s Raimundem Pūdou, také leteckým akrobatem. Léтал na vnitrostátních, ale i zahraničních tratích.

Na počátku 2. světové války

Všichni nezmobilizovaní letci, včetně Josefa Hubáčka, se začali připravovat na boj. Když byl přijat Mnichovský diktát, naděje na obranu se zhroutily. Josef Hubáček musel létat s osmi leteckými atašé a dohlížet na dodržování Mnichovské dohody podél hranic.

Poté byl J. Hubáček demobilizován a vrátil se do služeb ČSA. U aerolinií létat do 15. března 1939 (okupace Německem).

Emigrace

V květnu 1939 se společně s Novákem a Širokým domluvili s tehdejším tajemníkem Svazu letců Malým, který odchody organizoval, na emigraci do zahraničí.

Petr Široký se ale na domluvenou schůzku nedostavil, a proto se Josef Hubáček s Fr. Novákem a spisovatelem pplk. Langrem vydali sami vlakem do Ostravy. V určený den však mohly být převezeny jen dvě osoby, kterými se stali Novák a Langer.

Na druhý pokus (17. července) tedy prchal Josef Hubáček s Raimundem Pūdou, který se k němu přidal. Byli jediní dva z patnácti lidí, kterým se přechod podařil.

Po přechodu polských hranic se oba vydali do Krakova, kde bylo shromaždiště československých vojáků na čs. konzulátu. Po dlouhém čekání nastal odjezd do polské Gdyně a 1. srpna už přijížděli lodí do Francie. O naše vojáky se staralo československé velvyslanectví v Paříži.

2. světová válka

Započaly náborů do cizineckých legií, ale čerstvým emigrantům se zrovna dvakrát do Afriky odjet nechtělo. Nakonec se J. Hubáček se svými přáteli odhodlal a podepsal.

Do Afriky se ale nedostali. Vypukla válka, a tak byl zákaz transportů. Stíhači tedy byli odesláni na základnu Chartres, kde prodělal spolu s ostatními letci vojenský letecký výcvik a stal se součástí francouzského letectva. Na základně byl také František Novák, který se stal velitelem našich letců, a rotmistr Josef Hubáček velel poddůstojníkům.

Piloti se museli naučit létat na francouzských Morane-Saulniere a amerických Curtiss.

Hubáčka 1. prosince 1939 přidělili k francouzské 6. bojové letce perutě III/3 stíhacího pluku na letiště Ochey u Toul. Odtud létali piloti na území Sársko. Hubáček sloužil za Maginotovou linií. Pro velké ztráty byl pluk převelen do Beavais.

Během počátku německé invaze do Belgie a Holandska byl pluk znovu přesunut na belgické hranice, aby doprovázel bombardéry na území Belgie.

Události roku 1940

15. dubna byla Hubáčkova letka přepadena silným nepřítelem. Jeden z nepřátelských pilotů zasáhl letoun Josefa Hubáčka, proto byl nucen snížit výšku a pokusit se přistát. Podařilo se mu klesnout a přistál „na břicho“. Nacházel se západně od Liége. Naštěstí narazil na belgické vesničany, kteří ho zachránili. V nemocnici zůstal do 20. června se zraněním ramene a kotníku.

Velitel František Novák zemřel na následky zákeřné choroby v dubnu 1940, Josef Hubáček se bohužel nemohl z důvodu zranění pohřbu svého kamaráda zúčastnit.

V dubnu roku 1940 také přišla zpráva o uznání naší armády francouzskou vládou.

Josef Hubáček byl po propuštění z nemocnice evakuován na jih Francie (průnik německých vojsk ze severu Francie), kde se hlásil na československé základně v Bordeaux. Poté odjel stopem do Bayonu a připojil se k poslední letce pod vedením plk. Hutníka, která se připravovala na cestu do Anglie.

Velká Británie

Po kapitulaci Francie (22. června 1940) se s letkou přesunul do Anglie a 27. června dorazil do Liverpoolu.

12. července v Duxfordu u Cambridge byl zařazen k nově zformované 310. československé stíhací peruti. Velitelem perutě se stal mjr. Alexandr Hess (někdejší velitel čs. akrobatů a starší bratr Josefova velkého kamaráda, který zemřel při nehodě v roce 1934).

Letci „třistadesítky“ se přesunuli na tamější letiště, které se stalo operační základnou. Piloti vyfasovali britské uniformy, dostali hodnost seržanta a museli si znovu zvyknout na jiné letouny. Výcvik vedl mladý důstojník Boulton, který hned po prvním letu řekl Josefu Hubáčkově, aby výcvik vedl sám.

Za krátkou dobu dostali letci bojová letadla Hawker Hurricane a začali na nich cvičit. Mimo výcvik na letadlech se museli naši také naučit angličtinu, která jim zatím moc nešla.

Velitel flightu-letky Josefa Hubáčka byl F/Lt. Jefferies, velký příznivec letecké akrobacie. S Josefem Hubáčkem se skamarádili a Jefferies za ním často chodil a létali spolu. Nakonec přibrali i Hubáčkova známého R. Půdu a při příležitosti oficiálních událostí společně předváděli skupinovou akrobacii.

12. srpna 1940 se 310. stíhací peruť příhodně stala bojovou, protože německé bombardéry již atakovaly britská města. Peruť dostávala nové rozkazy, jako byly noční starty proti bombardérům nebo ochrana lodních konvojů, které dovážely zásoby na fronty.

Do konce září sestřelila „třistadesítká“ 35 německých letounů.

Bitva o Británii

15. září 1940 se peruť s Josefem Hubáčkem podílela na nejkrvavější letecké operaci během bitvy o Británii.

Rotmistr Hubáček sestřelil Messerschmitt Bf 110, naneštěstí byl ale zasažen i Hubáčkův Hurricane. Josef Hubáček byl nucen stroj opustit a seskočit padákem. Utrpěl průstřel hrudníku a měl pohmožděnou nohu. V nemocnici mu vyndali z nohy střepiny a po krátkém léčení ho přeložili ke kurýrní letce č. 24 na letiště Hendon.

Z učitele dopravním letcem

V prosinci 1940 byl Josef Hubáček za zásluhy ve Francii a Velké Británii povýšen na poručíka československé i britské armády.

Od března do dubna 1941 byl instruktorem na československé základně ve Wilmslow (Czechoslovak Despot). Zde učil čs. piloty bojové taktice.

Absolvoval přeškolovací kurz na dvoumotorová letadla u F. F. Conversion Unit RAF St. Kemble.

Poté byl převelen k 10. M. U. Hullavington (opravárenské jednotce), kde zpočátku působil jako zalétávací pilot a později se přidal k tzv. Atlantic Ferry Command (vojenské dopravní letectvo), s kterými pomáhal dopravit letadla z Kanady do Anglie.

5. 4. 1942 se Josef Hubáček stal prvním československým letcem, který přeletěl Atlantský oceán (jako druhý pilot na letadle Catalina). Také byl první čs. pilot, který přeletěl Atlantik na Liberátoru.

Hubáček byl v Kanadě přidělen k leteckému útvaru, který zajišťoval přelety letadel z Kanady do Anglie z letiště Dorval u Montrealu. Z Kanady létal přes Labrador, Grónsko, Island a New Foundland do Anglie na letiště Prestwick ve Skotsku.

V roce 1943 byl na žádost československého inspektorátu z Kanady odvolán a přidělen k anglické 24. přepravní peruti v Londýně na letiště Hendon (organizace Transport Command). Hubáčkův první úkol zněl dopravit zásoby na Maltu, která v té době byla silně obklíčena, a námořní konvoje tak neměly šanci dostat se na břeh a

zásobovat jednotky. Startoval vždy vpoledvečer z gibraltarského letiště. Během noci přeletěli nad Afrikou a poté měli přistát na Maltě. Vojska Osy bombardovala Maltu i v noci, tím znemožňovala zásobovacím pilotům přistání. Ti museli potom čekat dlouhou dobu nad mořem, než mohli bezpečně přistát. Celá akce trvala 16-20 hodin.

Mezi další Hubáčkovy úkoly patřilo např. dopravit zásoby z Anglie na Island nebo do Irska.

Po invazi spojenců do Afriky byla perut' přidělena pod Američany a přepravovala vojáky a materiál. Později zásobovali i Sicílii a Itálii.

Ke konci války byl Hubáček přidělen blíže k vlasti a létal do Belgie a Holandska.

Setkání s W. Churchillem a rodáky ze Kdyně

Těsně před koncem války letěl Josef Hubáček s velitelem letectva gen. Janouškem do koncentračního tábora Buchenwald, který byl krátce předtím osvobozen. Generál Janoušek zde hledal své bratry. Hubáčka zde čekalo velké překvapení, setkal se zde s několika kamarády ze Kdyně. Ti pak po cestě domů potkali paní Hubáčkovou, která se také vracela z vězení, a pověděli jí, že manžel žije a je zdrav.

V závěru války se zúčastnil několika letů do Postupimi.

Měl také tu čest vézt paní Churchillovou, při té příležitosti byl představen jejímu manželovi.

Návrat do rodné vlasti

Domů se Josef Hubáček dostal 18. srpna 1945. Po několikadenních oslavách byl přidělen k vojenské dopravní letce na ruzyňské letiště (dnes letiště V.Havla). Později se stal velitelem letky a od 1. prosince 1945 byl operačním důstojníkem.

I zde byl povýšen - ze štábního rotmistra na kapitána.

V roce 1946 obdržel Josef Hubáček Československou vojenskou medaili za zásluhy a byl povýšen na štábního kapitána. Roku 1947 ho povýšili na majora letectva. Po únorových změnách byl jmenován vedoucím operačního oddělení.

Události roku padesátého – „vyhoštění“ z Prahy

4. března 1950 byl v souvislosti s nehodou letadla ČSA u Rýmařova dán do zajišťovací vazby v Ostravě. Propuštěn a osvobozen byl 1. 4. 1950, do dřívější funkce se však nevrátil a nastoupil do pobočného závodu ČSA ve Svitletu v Gottwaldově. Zde pracoval až do 17. října 1950, kdy byl propuštěn spolu s ostatními vojáky, kteří za války bojovali v zahraničí. Jako by toho nebylo dost, byl mu jako politicky nespolehlivé osobě zakázán pobyt v Praze a musel opustit služební byt na ruzyňském letišti.

Vrátil se tedy do rodného městečka Kdyně, kde se usadil v bytě po svých rodičích.

Ve Kdyni pracoval jako závozník u lesů až do zranění, kvůli kterému už se této práci nemohl dále věnovat. Potom pracoval až do důchodu jako vedoucí účetní na MNV Kdyně.

Ke konci znamenitého života

V roce 1969 skupina leteckých nadšenců z Klatov žádala Josefa Hubáčka o pomoc při obnovení činnosti Pošumavského aeroklubu v Klatovech, kterému byla v roce 1948 přerušena činnost na pokyn ÚV KSČ. Nakonec se stal předsedou tohoto znovuoobnoveného aeroklubu, v této funkci zůstal až do konce svého života.

S manželkou měl jediného syna Machaela, který dnes žije ve Kdyni. Josef Hubáček zemřel po dlouhotrvajících srdečních obtížích

9. dubna 1988. Zemřel muž, který hrdinně bojoval po boku ostatních vojáků během 2. světové války.

Závěrem

Historie novodobého Československa hanila jména těchto hrdinů! Až v dnešní době dosahují jména našich vojáků skutečná měřítká a dostane se jim řádného uznání. Bohužel, dnes už to málokdo z těchto hrdinů může slyšet. V současné době obyvatelé Kdyně vědí, že pan Hubáček byl vlastenec, vynikající vzor vojenského letce a učitele, bojovník za vlast, který budoval nové československé dopravní letectvo.

Byl a bude uznávanou leteckou legendou.

Příloha č. 1 – vyznamenání

- Československý válečný kříž 1939 – vydaný MNO v Londýně dne 28. října 1940 – čj. I/1 odděl. 308/1940
- Československý válečný kříž 1939 – vydaný MNO v Londýně dne 28. října 1940 – čj. I/1 odděl. 13431/1940
- Československá medaile za zásluhy I. stupně – vydaná MNO v Praze dne 19. ledna 1946, číslo matriky 8262
- Čs. vojenská pamětní medaile – vydaná MNO v Londýně dne 7. března 1944, číslo 14900, F – VB
- Sovětská medaile „Za vítězství nad Německem ve VVV v letech 1941 – 1945“ – udělena Prezidiem Nejvyššího sovětu SSSR dne 7. dubna 1946, číslo C 250458
- Bulharské vyznamenání „Za graždanské zásluhy“ – roku 1945
- Francouzský válečný kříž udělený Brevet militaire de Pilote d'Avion „AIR FORCE CROSS“ – 5. února 1940, číslo 28.003
- Anglické hvězdy 1940 – 1945 : STAR, ATLANTIC STAR, AFRICA STAR
- Norský řád – „ST. OLAVS ORDEN“ – roku 1945
- Mimořádné povýšení do hodnosti „PLUKOVNÍK V. V. IN MEMORIAM“

Příloha č. 2 – „Plukovník v. v. in memoriam“

Řádový den: 28. 10. 2006

Navrhovatelé: město Kdyně – Jan Löffelmann (starosta města)

PhDr. Jaroslav Soukup (pplk. v. v.)

Jaroslav Blecha (cpt ret ČSA Praha)

Prim. MUDr. Vladimír Sobotka

Zdůvodnění návrhu:

„Plukovník Josef Hubáček byl a nadále zůstává legendou pro generace letců od dob první republiky až do dnešních dnů.

Již v době před 2. světovou válkou patřil díky svému talentu, pílì, houževnatosti a lásce k létání mezi generaci leteckých učitelů, kteří nejen reprezentovali mistrovství československých letců, ale zásadním způsobem přispěli k výchově těch, kteří v průběhu 2. světové války v řadách RAF bojovali za naši svobodu.

V myslích příslušníků letectva zůstává ryzím vlastencem a vzorem vojáka – důstojníka, plněním povinnosti vyplývající z přísahy – viz ocenění jeho vykonaných činů řadou vyznamenání. Svými činy a vystupováním je i pro současnou generaci mladých příslušníků armády a letectva zvláště vzorem, hodným k následování. V neposlední řadě je třeba připomenout jeho jednoznačný podíl na rozvoji a řízení civilní letecké dopravy po skončení 2. světové války v rámci Československých aerolinií, kde uplatnil své praktické zkušenosti z výkonu funkce dopravního pilota před válkou i v průběhu války.

Byl jedním z mála pilotů, kterým byla svěřena odpovědnost za leteckou přepravu představitelů Velké Británie na místa jednání v době války.

Považujeme za morální povinnost podat tento návrh na mimořádné povýšení s tím, že tak bude našemu národu připomenut a oceněn příkladný život člověka a vojáka, který celý svůj život věnoval rodné zemi.

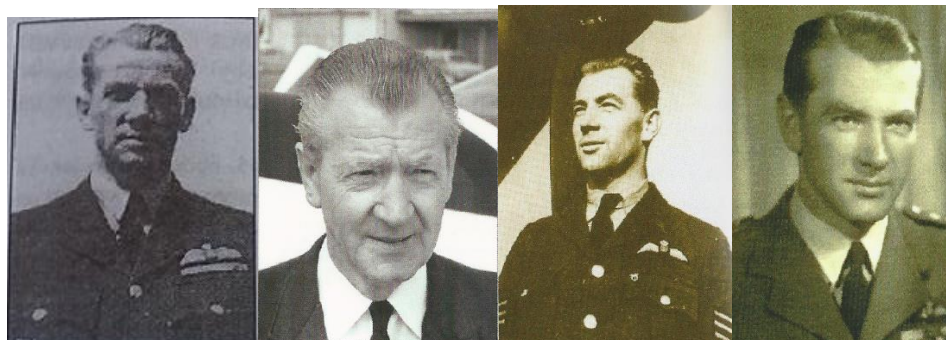
Jsme hrdi na to, že jsme se s ním mohli setkávat a naslouchat životnímu příběhu člověka, který je nám a všem budoucím generacím příkladným životním

vzorem.“

- z knihy „Moje vzpomínky na létání“ (str. 80,81)

Příloha č. 3 – fotografie

Josef Hubáček

Josef Hubáček se svojí manželkou v letech 1960

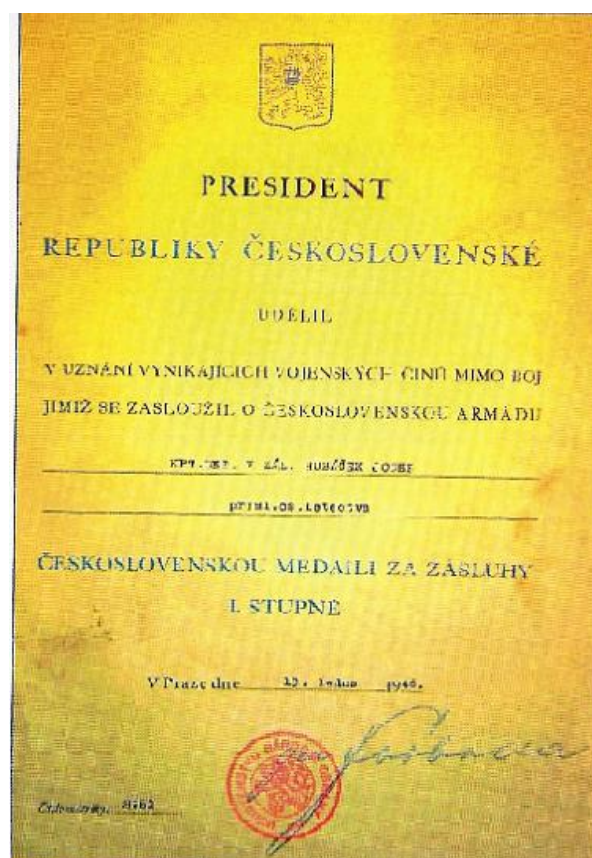

B - 122 velké trojky: Novák, Široký, Hubáček (OK-AVE)

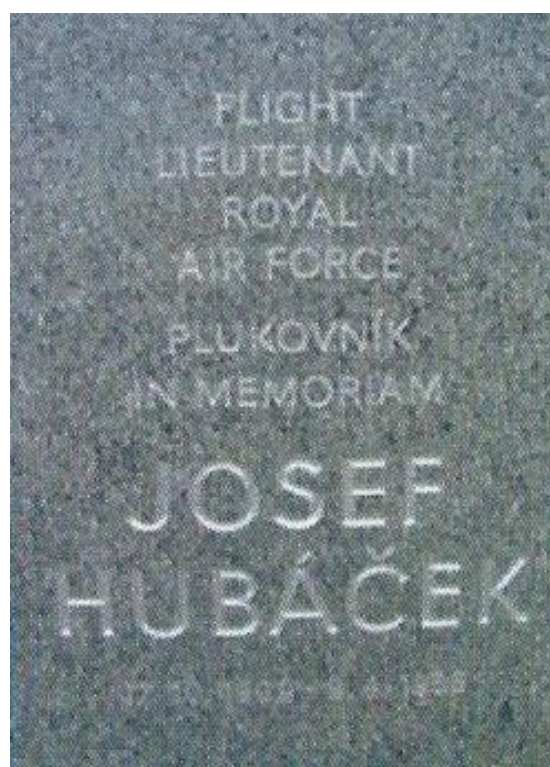

Dokumenty

Památník Josefa Hubáčka ve Kdyni

Zdroje/prameny:

- Josef Hubáček, Moje vzpomínky na létání
 - Vojtěch Laštovka, Letci RAF z Domažlicka proti nacismu 1939 – 1945
 - Milada Královcová, Josef Hubáček
 - Domažlicko, novinový seriál „Žil jsem v oblacích“
- (• Internet)